

A part a télen meglazult. Valami furkálhatott benne, mert most egyszer csak elindult egy öklömnyi darabkája, és belegurult a vízbe. A víz azt mondta: loccs – és elnyelte.

De nem nyomtalanul. A göröngy ugyan eltűnt, és a folyó is hamar széthintázta a hullámkarikákat, de odanézett egy szarka, és oda is repült, mert hátha valami beteg béka vergődik ott, amit ki lehet emelni. A szarka éhes volt (mikor nem éhes egy szarka?), erőszakos volt, mert annak a békának ott kell valahol lennie, és leszállt egészen a víz fölé, szitálva, mint a vércse. És lám, jó, ha egy szarka megtartja faji szokásait, mert a víz felett átsuhanó nagy héja csak későn vette észre, s amíg megfordult – ámbár ez a fordulás villámgyors volt, a szarka felfigyelt, és béka nélkül iszkol be a füzes bokrai közé. Így azután a szarka nem reggelizett békát, a héja nem reggelizett szarkát.

A héja egy könnyed fordulattal folytatta útját, mintha csak annyit mondott volna: pardon, tévedtem – és ugyanezen fordulattal már oda is vágott egy fecskeszárnyú halászcserhez, aki kis küszhalakra vadászott.

Nem, a héjának a legkisebb reménye sem lehetett a csért megfogni, de ha már útba esett, miért ne szerezzen egy kis kellemetlenséget?

A hegyes szárnyú repülőművész mérgesen vijjogott.

– Szamááár! Talán kifagyott a szemed télen? Engem akarsz megfogni? Engem? Teeee?

A héja eltűnt az öreg fűzfák között, a halászmadár elment másfelé halászni, s nekem olyan érzésem volt, hogy valami néz. Hátrafordultam. Senki. Csak a csend. A füzek között lágyan bujkált a szél, a víz ment, ment szótlanul, és szememet egy kőre húzta valami. A kövön nagy, barna béka ült. És nézett. Nem lehetett tévedés: engem nézett. Kidülledt szemében kíváncsiság volt, leskelődés, majdnem rosszindulat.

– Hallod-e, béka, eredj innen, kicsit utállak...

Meg se rezzent, nem is pislantott.

– Hozzád vájgak valamit?

Csak ült, csak nézett; s nekem eszembe jutott, hogy ez a szegény béka a folyó fenekének hideg iszapjában kucorgott egész télen, most kiül a kőre egy kicsit melegedni, és én hozzá akarok vágni valamit... Mi jogon?

– Kedves Békula, nem bánom, melegedj, de nézz másfelé.

A békát, úgy látszik, meghatotta ez a békülékeny hang, mert megszólalt:

– Mit vuarsz, mit vuarsz?...

– Nem varrok én semmit, Békula, reggel akartam egy inggombot felvarrni, de a tű a körmöm alá ment... egyszóval: köszönöm szíves kérdésedet, nem varrok.

Közben kisütött a nap, s a béka szeme olyan lett,

mint az arany. Most, hogy megbékéltünk, már nem is idegesített.

A túlsó parton két ember ment. Csendesen beszéltek, de a szavak átszálltak a vízen.

– A kukoricát majd megkapálja az asszony meg a gyerekek...

– A gyerekek?

– Az hát! Úgy kapál az már, mint akárki...

– Eljár az idő...

Azután már nem értettem, mit beszéltek; a hangok távolodó, puha hullámmása elúszott a vízen.

„Eljár az idő.”

Minden loccsanás: egy másodperc, minden áradás: egy tavasz, jég, tél, álmos gólyák a vízparton: nyár.

Eljár az idő, mind gyorsabban, mind gyorsabban, azután már csak egy perc az év. Mi is volt ekkor és ekkor ebben az évben? Ejnye, mi is volt? És nem emlékszünk. Milyen szomorú.

De hol a békám? Üres a kő. Különben sem érdekel a béka, mert egy csapat vadgalamb szárnyal észak felé. Csattan a szárnyuk néha, és látszik, hogy komolyan utaznak. Vár az odú valahol a nagy, csendes, öreg erdőben, vár a táj, várnak a virágzó sombokrok a köves hegyoldalon. Szép, sárga virága van a somnak, mint a kén. Ő a második a hóvirág fehér kis virága után. Első szín a fehér, azután a sárga, aztán jön a kék, a piros, a többi a nyár dús tobzódásában. Az ősz színe már lila, mint a kikerics, aztán nincs semmi. Az első szín a fehér, az utolsó a fekete.

S a víz s az idő jön egyre-egyre végtelenül.

Süt a nap, mégis hűvös lett egyszerre, de azután megint melegedni kezd. Valami bűg. Erősebben, gyengébben, de bűg.

Csépelnek valahol? Ilyenkor? Vagy valaki lenyomta valahol egy öreg orgona legmélyebb billentyűjét, és úgy maradt? A bársonyos zengés olyan, mint a meleg lehelet. Olyan, mint a méhesek viaszszagú álma.

Hát te vagy az, méhecske?

Felettem nyílik már a kökény, s egy kis méh kering a fehér bársony virágok felett. Szárnya csillog, s a meleg dongás fonalát gombolyítja a napsugárban.

– Nem szállnál a kezemre, méhecske?

Miért ne szállna? Szárnyát rezegtette, és mintha az orrát fintorgatná.

– Igen, bagószagú, méhecske, de meleg...

Ülünk a vízparton. Én a földön, a kis méh a kezeimen. A víz megy, az idő megy...

– Na és? Hát menjenek! Nyilván az a dolguk, s ezek a dolgok szóra sem érdemesek.

Ülünk a méhecskével a vízparton, tavasz van a vízparton, szeretjük egymást, május van a szívünkben.

(1958)

*

Megjelent az Új Ember c. folyóirat 1958. május 25-i számában. Később a Kincskeresőben 1982-ben és 1992-ben. Tartalmazzák a Tarka rét (1973) és az Útra kelünk (2008) c. kötetek.